

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

УТВЪРДИЛ:
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ПЕТЯ АВРАМОВА

**МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ
ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА
ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА
РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027 Г.**

София, март 2020 г.

Съдържание

Въведение	3
1. Общи изисквания към ИТСП. Цели и обхват	3
2. Структура и съдържание на ИТСП	4
2.1. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2	5
2.2. Цели и приоритети за регионално и пространствено развитие за периода 2021-2027 с модели за развитие и описание на интегриран подход	8
2.2.1. Визия и цели	8
2.2.2. Целеви модели за пространствено развитие, включително алтернативни сценарии	10
2.2.3. Интегриран синтезен индикативен модел за пространственото развитие	11
2.2.4. Описание на интегриран подход, който дава отговор на набелязаните нужди и потенциал за развитие	11
2.2.5. Мерки и дейности за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия	12
2.3. Описание на участието на партньори в подготовката и изпълнението на ИТСП и на резултатите от проведените обществени консултации	14
2.4. Обща оценка на необходимите ресурси	15
2.5. Индикатори за наблюдение и оценка	15
3. Организация за подготовката, съгласуването и приемането на ИТСП и необходими стъпки по разработване на плана.	18
4. Изисквания и насоки за обхвата, структурата и организацията на необходимата геопространствена информация	21
4.1. Минимални изисквания за формата на данните:	22
4.2. Изисквания за координатна референтна система:	22
4.3. Изисквания за структурата, съдържанието и пространствената резолюция:	23
4.4. Изисквания по отношение на картографските ”шаблони“	26
Приложение:	27

Въведение

Настоящите Методически указания (по-нататък „Указанията“) се издават на основание на чл. 17, т. 9 от Закона за регионално развитие (ЗРР), изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 март 2020г. и имат за цел да дадат практически изпълними и съобразени с предвидената им роля в системата от стратегически документи стандартизирани насоки за разработване и прилагане на интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 – (ИТСР) в Република България. Указанията отразяват новите подходи в прилагането на регионалната политика в страната, в т.ч. и приетите предложения за промяна в системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. ИТСР, разработени в съответствие с настоящите указания, ще послужат за основа за изпълнението на инструменти за интегриран териториален подход, финансиран със средства по линия на кохезионната политика на ЕС в периода 2021-2027 г.

1. Общи изисквания към ИТСР. Цели и обхват.

Интегрираната териториална стратегия за развитие на регион за планиране от ниво 2 е стратегически документ, който определя средносрочните цели, приоритети и перспективи за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на съответния регион за планиране в съответствие с предвижданията на Националната концепция за регионално и пространствено развитие и другите секторни и хоризонтални политики, както и връзките му с други региони за планиране от ниво 2 в страната и в съседните държави в макрорегиона. Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2 координира предвижданията на секторните стратегии и документи на регионално равнище в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда и отчита регионалните им специфики и териториалните им измерения.

Срокът на действие на ИТСР е 7 години съгласно чл. 8, ал. 3 на ЗРР, като предвижданията за националните мрежи и съоръжения на транспортната и инженерно-техническата инфраструктура са с период до 30 години.

ИТСР като част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие задават рамка за интегрирано пространствено и регионално развитие на съответните региони за планиране от ниво 2 при отчитане на териториалния потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие и имат следните цели:

- Детайлизиране на залегалите в НКПР концептуални модели на развитие и организация на пространството, съобразено с особеностите на обособеното регионално пространство и неговите структурни компоненти;
- Характеризиране и оценка на географското пространство на региона и формираните в неговите граници взаимно свързани и взаимно влияещи си пространствени системи;
- Осигуряване на достъпна и използваема информация за състоянието на пространството на региона и на тенденциите в пространственото развитие в средносрочен и дългосрочен план;

- Представяне на стратегическа рамка и насоки за пространствена организация на обществото и взаимодействието му с природната среда в рамките на конкретния регион от ниво 2;
- Адресиране на ключови предизвикателства, свързани с динамиката на глобалните и регионалните процеси и явления, които са основата на функционирането на природно-социалната система на региона.

2. Структура и съдържание на ИТСП

Задължителните елементи, които следва да съдържат ИТСП са изброени в чл. 11, ал. 5 от ЗИД на ЗРР. Освен тези задължителни елементи настоящите указания включват някои допълнителни изисквания, данни и информация, които са необходими, за да могат ИТСП да изпълняват и ролята на интегрирани териториални стратегии по смисъла на предложението на Европейската комисия за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище и миграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за управление на границите и визите.

С оглед на посоченото ИТСП се разработва съгласно следната структура:

Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответния регион;

Цели и приоритети за регионално и пространствено развитие за периода 2021-2027 с модели за развитие и описание на интегриран подход;

Описание на участието на партньори в подготовката и изпълнението на ИТСП и на резултатите от проведените обществени консултации;

Обща оценка на необходимите ресурси за реализация на стратегията, конкретизирана по години съобразно оптималния график за изпълнение на проектните идеи;

Индикатори за наблюдение и оценка.

Индикативен списък на важни за региона за планиране от ниво 2 проектни идеи с индикативни бюджети и оптимален график на изпълнение;

Посочените компоненти имат логическа последователност и взаимна обвързаност. Аналитичната част на документа е основа за формулиране на стратегическата му част, а дефинираните подходи и механизми за управление, наблюдение и оценка осигуряват практическото изпълнение и постигането на целите и приоритетите.

Преди основните раздели следва да бъде поместено Резюме, съдържащо кратко представяне на основните отправни точки, изводи и заключения.

В допълнение следва да бъде добавена и уводна част, която има за цел ясно и точно да представи:

- целите, мястото и ролята на ИТСП в цялостната система от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие
- законовите норми, подхода и принципите, на които се основава документа;

- отговорностите на институциите и партньорите за разработването и приемането ИТСП;
- очакваните резултати от приемането на документа и използването му за целите на стратегическото планиране на регионалното и пространствено развитие на регионално и национално ниво.

2.1. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2

Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, на нуждите и потенциалите за развитие се изготвя за територията на съответния регион за планиране от ниво 2. В тази връзка следва да бъде описан териториалният обхват на региона с всички включени в него общини и области. Необходимо е в синтезиран вид анализът да отразява спецификата на съответната територия, за да може на тази база в стратегическата част да се обоснове предлаганият подход за развитие за периода 2021-2027 г. Като резултат от анализа следва да се идентифицират и териториално да се дефинират конкретните за региона проблеми, да се направят изводи и да се посочат тенденциите за развитие, като се опише потенциала за развитие на региона. Потенциалът за развитие се определя, като се анализират тези елементи, които са характерни за съответната територия и ще са в подкрепа на нейното бъдещо развитие.

Съдържанието на тази част от ИТСП се изготвя на базата на информацията и данните от Социално-икономическия анализ на регионите в Република България, възложен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството на Националния център за териториално развитие.

В случай на необходимост методиката за изготвяне на анализа следва да включва и теренни проучвания (на място, чрез анкети или фокус групи) на специфичните характеристики на отделните територии, населени места или части от тях, чрез които следва да се съберат данни или информация, за които няма налични официални източници, но са важни за идентифициране на основните процеси, които протичат на съответната територия, както и за разкриване на нейния специфичен потенциал за развитие.

Аналитичната част на ИТСП има за цел да осигури информационната основа за формиране на стратегията за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2. Чрез анализа се представя съществуващата ситуация по отношение на характеристиката на регионалното пространство и неговите структуроопределящи елементи, изясняват се причините за формираната пространствена конфигурация и възможните модели на развитие на територията.

Това налага необходимостта да бъдат извършени следните изследователски процедури:

- Изясняване на факторите и миналите тенденции за формиране на пространствените отношения и конфигурации между компонентите на територията на региона (т.нар. „пространствено наследство“). Включването на този ретроспективен елемент на анализа се обосновава от обстоятелството, че някои от процесите в пространственото развитие се отличават с висока степен на инерционност или динамика във времето, което от своя страна изисква проследяването им във времето;
- Преглед, анализ и оценка на съвременните модели на организация на пространството и неговите системи и взаимодействащи елементи. Това е главният източник на изходната пространствено реферирана информационна основа за стратегическия документ;

- Прогноза за пространствено развитие на региона за планиране от ниво 2 в средносрочен план. Чрез нея се очертават възможните бъдещи тенденции в развитието на пространството и съставните му системи и елементи, както и основните предизвикателства, пред които евентуално ще бъде изправена формираната природно-социална система в регион за планиране от ниво 2.

Тези процедури трябва да са съобразени и коректно да отразяват общата политическа рамка на пространственото развитие в общоевропейски и национален план, като се отчетат предвижданията на НКПР по отношение на дефинираните „изходни“ параметри на основните компоненти на пространството на региона, определени от нормативната уредба.

Използваната за целите на анализа информация трябва да бъде организирана в интегрирана *географска база данни*, обработвана, анализирана и визуализирана с инструментите на ГИС. Географската база данни представлява самостоятелен продукт - приложение към ИТСП. Конкретните изисквания към структурата, съдържанието и организацията на ГИС базата данни за целите на ИТСП са разгледани по-нататък в настоящите указания.

Аналитична част на ИТСП трябва да включва следните *тематични области*:

1. факторите, влияещи върху развитието на региона за планиране от ниво 2 , в т.ч. геополитически, икономически, социални, културни, екологични и др.;
2. разположението и връзките на региона за планиране от ниво 2, в т.ч. общи локализационни характеристики, съставни административни и териториални единици, сравнителен анализ спрямо регионите от ниво 2 в страната и в Европейския съюз;
3. природните условия и ресурси и състоянието на околната среда, влиянието на глобалните климатични промени, природните рискове, рисковите територии;
4. социално-икономическите условия, в т.ч. обща характеристика, състояние, проблеми, тенденции, сравнение с други региони от ниво 2 в страната и в Европейския съюз, демография, заетост и безработица, структура и териториални измерения на регионалната икономика по сектори; вътрешнорегионални различия;
5. общите характеристики и тенденциите в развитието на публичните услуги, в т.ч. локализация и достъпност на центровете с регионално и надрегионално значение (здравеопазване, образование, социални услуги, административни услуги, наука, култура, сигурност и ред);
6. териториалната структура на региона за планиране от ниво 2 - територии с висока степен на урбанизация (централни), слабо урбанизирани селски територии (периферни), с наличие на изявен градски център и без изявен градски център;
7. функционално-йерархичната структура на мрежата от градове-центрове в региона, включително центровете на общини и селищни образувания с национално значение;
8. агломерационните образувания и техните зони на влияние и градско-селските връзки;
9. осите на урбанистично развитие с национално и регионално значение;
10. транспортните направления и другите инфраструктурни мрежи и съоръжения с национално и регионално значение, включително връзките им със съседните региони в страната и с региони в съседни на България държави;

11. индустриалните и бизнес зоните, зоните за туризъм и отдих, зоните за транспортни и логистични дейности;
12. териториите със специфични характеристики и проблеми (централни и периферни територии, селски, планински, гранични, крайбрежни и др.); териториите в риск (демографски, икономически, социален), разположението в региона и въздействието им върху цялостното социално-икономическо и пространствено развитие;
13. защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитените зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие;
14. териториите, наситени с важни за страната и региона недвижими културни ценности, културните ландшафти и коридори, потенциал за използването им като фактор за растеж.

Задачата на анализа не се свежда само до констатиране на пространствени конфигурации, отношения и различия, а до обяснението на причините и процесите, пораждащи тези различия.

Пространственият характер на аналитичната процедура изисква интензивно използване на картографски методи и подходи за анализ и визуализация на геопространствена информация. В тази връзка ИТСП включва текст, карти и схеми. Картите и схемите към ИТСП имат за цел да илюстрират резултатите от анализите и прогнозите и представят пространствения модел за развитие на територията на региона. Те се изработват в мащаб 1 : 200 000 или в друг подходящ мащаб и се представят в цифров вид в електронни формати за географски данни и растрерни изображения.

Картите и схемите трябва да съдържат следните значими елементи на територията на региона:

1. граници - държавни, на региона, на области, на общини;
2. селищна мрежа - градове-центрове, агломерационни образувания и зони на влияние, урбанистични оси с национално и регионално значение;
3. елементи на транспортната инфраструктура с национално и регионално значение - транспортни коридори с национално и регионално значение, пътна мрежа, жп мрежа, летища, пристанища, гранични контролно-пропускателни пунктове;
4. обекти на техническата инфраструктура - преносни електропроводи, големи хидросъоръжения и водоснабдителни системи, магистрални (нефто-, газо-, продуктоотръбопроводи);
5. релеф и хидрографска мрежа;
6. земеделски и горски територии, големи водни площи;
7. елементите на Националната екологична мрежа;
8. обекти на културно-историческото наследство с наднационално, национално и регионално значение;
9. територии/зони с потенциал за икономическо развитие и наличие на инвестиционен интерес, обхващащи една или няколко общини;
10. територии с потенциал за реализиране на инфраструктурни проекти с национално и регионално значение;

11. периферни територии и рискови зони (демографски, социални, икономически, екологични рискове) и региони за целенасочена подкрепа;
12. нарушени територии за рекултивация и възстановяване.

Всяка ИТСП трябва да съдържа следните **тематични карти и схеми**:

1. разположение на региона в страната и връзки със съседни региони;
2. пространствени измерения на демографските процеси;
3. селищна мрежа, центрове и оси на развитие и достъпност;
4. защитени територии и защитени зони;
5. културно наследство, културни ландшафти и коридори;
6. територии и зони със специфични характеристики, включително рискови зони;
7. транспортна инфраструктура;
8. инженерно-техническа инфраструктура.

2.2.Цели и приоритети за регионално и пространствено развитие за периода 2021-2027 с модели за развитие и описание на интегриран подход

Тази част на документа определя стратегията за развитие на региона за планиране от ниво 2 и се разработва на основата на предвижданията и залегналите в НКПР цели и стратегически модели за пространствено развитие, от една страна, и на анализирания, оценени и приоритизирани сравнителни предимства, потенциали и проблеми на съответния регион, от друга.

Разработването на стратегическата част на ИТСП преминава през следните основни фази и резултати:

- Определяне на окончателен проект на Визия и свързаните с нея конкретни стратегически цели за пространствено развитие на региона, вкл. цели за интегрирано градското развитие и възстановяване;
- Разработване на концептуални (индикативни) целеви модели за пространствено развитие на основните компоненти на пространството на региона, нормативно определени в чл. 7в на ЗРР, включително разглеждане на алтернативни сценарии;
- Интегриран синтезен модел за пространствено развитие;
- Описание на интегриран подход, който дава отговор на набелязаните нужди и потенциал за развитие
- Мерки и дейности за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия
- Определяне на целеви индикатори за регионално и пространствено развитие, пряко свързани с определените визия и стратегически цели.

2.2.1. Визия и цели

Визията и целите за регионално пространствено развитие следва да са изведени на базата на предвижданията и залегналите в НКПР общи цели, но съобразени със специфичните дадености на конкретния регион за планиране от ниво 2.

Окончателният проект за *Визия* за пространствено развитие синтезирано представя желаното очаквано състояние на пространството на регион за планиране от ниво 2 към хоризонта на действие на ИТСП. Това представяне се формулира и структурира като политико-стратегически „слоган“. Той задължително отразява:

- ✓ Спецификата на географското пространство на региона за планиране от ниво 2, неговите сравнителни предимства, ресурси и потенциали, както и очакваното им балансирано и устойчиво усвояване, капитализиране и използване;
- ✓ Тенденциите в пространственото развитие на региона за планиране от ниво 2 и характера на желаната бъдеща структура на пространството, като основа за неговото ефективно развитие.

Целите за регионално и пространствено развитие трябва логически да детайлизират и представят начините и подходите за постигане на определената визия за пространствено развитие, съобразно заложените в НКПР цели, съответстващи на особеностите на пространството на дадения регион за планиране от ниво 2.

С оглед ролята и мястото на ИТСП в системата на планиране и управление на територията, стратегическата рамка на документа трябва да е насочена към следните проблемни области:

- Постигане на оптимална организация на обществения компонент на пространството на регион за планиране от ниво 2, в т.ч. осигуряване на достъпност до услуги с критично обществено значение;
- Ефективно използване на разнообразието на пространството на регион за планиране от ниво 2 а като ресурс за регионално и пространствено развитие;
- Вътрешна свързаност и интеграция в националното пространство и в макрорегионален контекст;
- Създаване на условия за ефективно регионално и пространствено развитие чрез целево проблемно райониране и зониране на пространството;
- Опазване на природното и културно-историческото наследство.

Всяка конкретна цел следва да е насочена към едно или повече от следните основни *стратегически тематични направления*:

- Функционално-йерархична структура на мрежата от градове-центрове (центрове на развитие) в региона за планиране от ниво 2;
- Функционални зони на градовете (агломерационни образувания, зони на влияние, градско-селски функционални връзки);
- Оси на развитие;
- Транспортни коридори и други инфраструктурни мрежи;
- Структура на пространството;
- Зони с географска специфика - гранични, планински, крайбрежни;
- Функционално зониране на пространството - индустриални и бизнес зони с национално и регионално значение, зони за туризъм и отдых с национално и регионално значение, зони за транспортни дейности с национално и регионално значение, природни и защитени зони и др.;

- Цели и обхват на дейностите за интегрирано градско развитие, включително на градското възстановяване: Основават се на спецификата на формираните градове и ролята, която те изпълняват в националното пространство и обособените части от него. Всяка от тези цели се разписва общо за група градове, а не за конкретните градове-центрове, като групите се формират в зависимост от ранга (нивото) на съответния градски център;
- Цели за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия.

Целите следва ясно да насочват към характера и спецификата на избрана стратегия за развитие на съответния елемент. В най-общ вид стратегията може да бъде насочена към:

- ✓ запазване на съществуващото състояние;
- ✓ промяна (осъвременяване/увеличение/намаление на капацитета и др.) на даден елемент или група елементи в пространствената структура;
- ✓ добавяне на нови елементи в структурата на пространството в региона.

2.2.2. *Целеви модели за пространствено развитие, включително алтернативни сценарии*

Вторият основен компонент на стратегическата концепция за регионално и пространствено развитие на ИТСП е свързан с разработването и представянето на индикативни целеви модели за пространствено развитие (ИМ). Всеки един целеви индикативен модел се състои от два основни елемента:

- ✓ Картографска визуализация;
- ✓ Обяснителен текст (записка) към картографската визуализация.

Картографската визуализация за всяко едно тематично направление се оформя като тематична карта, интегрирана в текстовата част на документа, с физически размер на изображението А3 (297 x 420 mm), сгънато по подходящ начин в книжното тяло. Отделните тематични направления се картографират чрез геопространствени данни, съответстващи на ниво на детайлност на аналогова карта в мащаб 1:200 000 или друг подходящ мащаб, при спазване на принципите на картографската генерализация, с оглед постигането на добро ниво на репрезентативност и четимост.

Всяка тематична карта следва да притежава необходимите задължителни картографски елементи - рамка, мащаб и легенда, коректно отразяваща тематичното и общото съдържание на картата. Обектите, които се картографират, следва да бъдат поделени на две основни групи, показващи съвременно състояние (1) и очаквано състояние (2).

Съвременното състояние отразява спецификата, функционалността и актуалната пространствена конфигурация на съответния обект и/или явление, а очакваното състояние - съответствието с определената стратегическа рамка за пространствено развитие (визия и стратегически цели).

Текстовата част съответно представя основанията, допусканията и структурата на целевия индикативен модел за даденото тематично направление, както и избраната стратегия/стратегии за неговото развитие: какво се запазва, какво се променя и какво се добавя към структурата и/или функционалността на съответния елемент на пространството. Част от разработката е включването на варианти (алтернативни сценарии) на развитие, като същите следва да бъдат подробно обосновани.

Разработването на съответните модели за стратегическите тематични направления се основава на дефинираните структурни елементи и допусканията за тяхното развитие в действащата НКПР. Същите се детайлизират и допълват в съответствие със спецификата на регион за планиране от ниво 2 и определената конкретна стратегическа рамка за неговото пространствено развитие към хоризонта на документа.

2.2.3. ***Интегриран синтезен индикативен модел за пространственото развитие***

Интегрираният синтезен индикативен модел (ИСМ) се разработва във формата на широкоформатна синтезна карта с физически размери А0 (841 x 1189 mm). Той следва да отразява съвременното състояние на обособеното от границите на региона пространство, като бъдат нанесени и предвижданията на стратегическия документ относно основните целеви елементи на ИТСП към хоризонта на документа.

Задължителните елементи на ИСМ към ИТСП са:

- ✓ Съществуващо положение на мрежата от градове-центрове и очаквани промени в ранга/функциите на съответния център към хоризонта на документа.
- ✓ Полюси и възли на развитие (центрове на растеж) - центрове с очаквана висока интензивност на ползване на поземлени ресурси и дейности, които следва да са с приоритет за развитието на региона.
- ✓ Оси и коридори на развитие - „гъвкави“ линейно изтеглени буферни зони (буфери с различна ширина), формирани между полюсите и възлите (центровете на растеж), които се очаква да генерират социално-икономически дейности и интензивни модели на земеползване.
- ✓ Зони за защита - обхващат територии с приоритет за опазване на природната среда (вкл. зоните от Натура 2000), културно-историческото наследство и др.
- ✓ Зони за растеж, включващи части от територията на една или повече общини, където следва да се предприемат действия за подкрепа на икономическия растеж.
- ✓ Периферни, изоставани в развитието територии – територии в икономически упадък, територии, обхванати от интензивни процеси на обезлюдяване и др.), за които е необходимо да се предприемат мерки за смекчаване на регионалните диспропорции в развитието.
- ✓ Инфраструктурни проекти с национално и регионално значение, с хоризонт на изпълнение в рамките на периода на действие на ИТСП .
- ✓ Обекти от културно-историческото наследство с национално и регионално значение.

2.2.4. ***Описание на интегриран подход, който дава отговор на набелязаните нужди и потенциал за развитие***

В рамките на тази част от документа следва да бъдат описани най-общо необходимите дейности за интегрирано териториално и градско развитие на съответния регион за планиране от ниво 2. Следва да се има предвид, че по отношение на градското развитие ИТСП дава само насока и ориентир за отделните групи градове в зависимост от тяхното йерархично ниво, определено в НКПР. Мерките за конкретните градове се разработват в плановете за интегрирано развитие на община.

Използването на интегриран подход за планиране на регионалното и пространственото развитие на регионите за планиране от ниво 2 изисква целите да бъдат съгласувани и да предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на съответния регион, мрежата от населени места и отделните сектори на икономиката.

За постигане на интегриран подход на развитие на териториите следва да бъде идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които да бъдат използвани целенасочено за осъществяване на конкретна цел.

На базата на разработените сценарии и пространствени модели следва да бъдат идентифицирани индикативни мерки за постигането на набеязаните цели и да се опише по какъв начин трябва да бъдат комбинирани отделните елементи на секторните политики на ниво регион за планиране от ниво 2, така че да доведат до постигане на целите и визията за развитие на региона. Мерките следва да допринасят за решаване на основните проблеми и оползворяване на местния потенциал, идентифицирани в аналитичната част на документа и да водят до балансирано и устойчиво развитие на регион за планиране от ниво 2. Тъй като документът изпълнява ролята на интегрирана териториална стратегия, в рамките на тази част от него могат да бъдат набеязани мерки, свързани с конкретни населени места или територии, включително такива, които могат да бъдат изпълнявани съвместно от няколко общини или населени места. От съществена важност е да бъдат определени мерките, които насърчават развитието на градско-селските връзки.

В рамките на тази част от документа се изготвя и списък с идентифицираните проекти със стратегическо значение за развитието на региона. Включените в списъка проекти следва да бъдат тясно обвързани с идентифицираните цели и да бъде обоснован приносът им към тях. Подходящо е да се определят мерки, които могат да се финансират със средства от фондовете на ЕС за кохезионна политика, общата селскостопанска политика и други инструменти като Хоризонт и програма LIFE.

При идентифицирането и включването на проекти и мерки в ИТСП следва да се посочат отговорните за подготовката и изпълнението на проектите и мерките институции/органи/лица.

Тази част от ИТСП може да бъде допълвана и променяна в рамките на актуализацията на документите при наличие на следните обстоятелства:

1. при промяна на административно-териториалното устройство на Република България, което засяга областите в съответния регион за планиране от ниво 2;
2. при актуализация на Националната концепция за пространствено развитие;
3. при препоръка на приетите доклади за наблюдение на изпълнението на ИТСП, както и извън тези обстоятелства, но при обоснована необходимост по Решение на съответния регионален съвет за развитие, отговорен за одобрението на ИТСП. Изменение и актуализация на ИТСП, включително на предвидените мерки и проекти, се извършва при стриктно спазване на принципа на партньорство и прилагане на мерките от комуникационната стратегия.

2.2.5. Мерки и дейности за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия

Климатичните фактори (глобалното затопляне, природните бедствия, рисковите територии и зони) имат значително влияние върху подходите в регионалното и пространственото планиране. Климатичните промени, заемащи важно място във всички

европейски документи, са дали отражение и върху разработваните концепции и стратегии за пространствено планиране на държавите в ЕС, върху управлението на водите, земята и природните ценности. Адаптирането на подходите в пространственото планиране към глобалното затопляне на климата ще осигури запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии и намаляването на рисковете от природни бедствия, класифицирани в Стратегията за редукция на риска на Обединените нации като хидроложки, метеорологични, геофизични и биологични природни явления и бедствия.

В тази част от ИТСП следва да бъдат обобщени изводите от анализа, свързани с климатичните промени и да бъде описана връзката между идентифицираните в анализите рискове и проблеми и формулираните цели и мерки в стратегическата част на документа.

Стратегическите документи в областта на околната среда на национално и европейско ниво поставят общи цели и редица изисквания, свързани с изменението на климата и адаптация към климатичните промени, които следва да бъдат интегрирани в процеса на планиране на регионалното развитие и бъдат съобразени с характерните особености и проблеми на всеки регион, област или община. Основната цел е да се определи доколко и по какъв начин процесите на регионалното развитие влияят върху състоянието на околната среда и качеството на живот в определена територия, какви са основните проблеми и възможните мерки за тяхното решаване, какви дейности и съответно ресурси ще бъдат необходими за това през съответния период на планиране. Интеграцията на екологичните проблеми в регионалното планиране е непрекъснат процес, който следва да започне възможно най-рано – преди да са определени политическите и стратегически цели, мерки и приоритети.

Изготвянето на тематични анализи в сферата на околната среда е изключително важно за адекватното интегриране на екологични цели на всички нива. Анализът на природноресурсния потенциал и състоянието на околната среда разкрива общите тенденции в състоянието на околната среда, настъпилите и/или очаквани промени, главните проблеми и възможностите за тяхното разрешаване. При анализа задължително трябва да бъдат използвани достоверни и актуални данни от официални източници - Националният статистически институт, ИАОС, РИОСВ и др.

При разработването на ИТСП следва да се вземе под внимание и разработения проект на „Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие“. Рамковият документ очертава стратегическата рамка и приоритетни направления за адаптация към изменението на климата на национално и секторно равнище в периода до 2030 г., дефинира възможни мерки за намаляване уязвимостта на страната от климатичните промени и за подобряване капацитета за адаптиране на природните, социалните и икономическите системи към неизбежните и проявяващи се с по-силен интензитет въздействия от изменението на климата. В Плана за действие са предложени конкретни дейности по сектори, като е включена информация за техния приоритет, показатели за изпълнение, отговорни институции, партньори и т.н. и които биха могли да залегнат в ИТСП.

Изготвянето на ИТСП да бъде съобразено с програмите от мерки в плановете за управление на речните басейни и с програмите от мерки в плановете за управление на риска от наводнения към басейновите дирекции.

Екологичната проблематика следва да бъде неразделна част от формулираните цели и да намери адекватен израз чрез формулиране на мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия, като се отчита спецификата на съответната територия. Изпълнението на тези мерки следва да бъде обвързано със система от индикатори, позволяващи оценка на напредъка за периода на действие на съответния стратегически документ.

2.3. Описание на участието на партньори в подготовката и изпълнението на ИТСП и на резултатите от проведените обществени консултации

ИТСП за всеки региона от ниво 2 се разработва в тясно сътрудничество със съответния Регионален съвет за развитие (РСР), отговорен за одобрението на ИТСП. В този процес е от изключителна важност да се осигури прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество.

Тъй като РСР са с ограничен състав, а е необходимо да се прилага принципа на представителство на отделните групи заинтересовани страни трябва да се идентифицират всички заинтересовани страни и участници в процеса на формирането и прилагането на регионалната политика за интегрирано устойчиво развитие на територията на региона за планиране от ниво 2 и да се осигури тяхното участие. Важно е заинтересованите страни да бъдат включени както на етапа на разработване на ИТСП, така и при реализацията на целите и мерките, заложи в нея. Заинтересовани страни в процеса на изготвяне на ИТСП могат да са министерства, държавни и изпълнителни агенции или техни териториални звена, областни управители и местни власти, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, представителите на академичните среди, юридически и физически лица, имащи отношение към регионалното и пространственото развитие.

Важно е да бъде стимулиран подходът „отдолу-нагоре“ при идентифициране на нуждите, потенциала за развитие и възможните решения. Определянето на целите на ИТСП и на мерките, чрез които ще се реализират тези цели, трябва да се планират с активното участие на всички партньори и заинтересовани страни.

За изпълнението на този ангажимент следва да се проведат обсъждания в отделни (тематични) фокус групи, включващи както членовете и наблюдателите на съответния РСР, така и други представители на ключови заинтересовани страни като централни и местни администрации, браншови организации и неправителствени организации, които не участват в конкретния РСР, но имат отношение към разработването и изпълнението на ИТСП.

В допълнение, Проектът на ИТСП се публикува на страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в интернет и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Обществените консултации се провеждат преди съгласуването на проекта на ИТСП от Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика.

В тази част на ИТСП следва да се включи:

- Описание на основните подходи/действия/стъпки, които са използвани, за да се насърчи участието на партньорите и заинтересованите страни. Предприетите мерки за включването на максимален брой участници в процеса следва да бъдат ясно и конкретно описани в хронологичен ред.
- Описание на начина на идентифициране на заинтересованите страни и подбора на участниците в процеса на разработването на ИТСП, включително списък на основните групи заинтересовани страни, които са взели участие. В отделно приложение следва да бъдат изброени представителите на всяка група. Особено важно е да се докаже, че действащите на територията на региона за планиране от ниво 2 граждански и бизнес организации са били достатъчно информирани и изрично поканени да вземат участие в процеса по разработване на ИТСП. В тази връзка следва да се опише как е бил осъществен контакт с всяка група от заинтересованите страни.

- Резюме на проведените обсъждания и приноса на партньорите при разработването на ИТСП. Следва да се опише накратко какви предложения са постъпили от страна на заинтересованите страни и как те са били взети под внимание в окончателния документ.
- Комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност относно постигнатите резултати. Принципът на партньорство и сътрудничество с представителите на различните групи заинтересовани страни следва да се прилага в рамките на целия процес на изпълнение на мерките, заложи в ИТСП.

2.4. Обща оценка на необходимите ресурси

В съответствие с набелязаните мерки за постигане на целите и с идентифицираните проекти със стратегическо значение се изготвя индикативна финансова таблица, която показва най-общо необходимите ресурси за реализацията на всяка мярка, включително за реализацията на проектите от стратегическо значение, в случай че има идентифицирани такива.

Следва да се има предвид, че общата сума на посочените финансови ресурси, включително по отделните цели и мерки, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на целите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства.

2.5. Индикатори за наблюдение и оценка

Следващият компонент на стратегическата част на ИТСП е свързан с определянето на набор от целеви индикатори, които се използват за наблюдението и оценката на ИТСП. Наблюдението има за цел ефективно управление и използване на потенциала на територията, като се отчитат напредъкът по реализацията на целите на ИТСП, избраният пространствен модел за развитие и въздействията върху демографските, икономическите, социалните и екологичните процеси. То се осъществява на базата на доклади, изготвяни на всеки 3 години от органа, компетентен за изготвянето на съответната ИТСП а, които съдържат оценка на напредъка по реализацията на предвижданията на ИТСП, изводи и препоръки за актуализация.

За наблюдението на ИТСП и за изготвяне на докладите за напредъка по прилагането ѝ се използва информацията от Географската информационна система, в която се съхраняват в структуриран вид географските и статистическите данни и метаданни за тях към ИТСП, включително геопропространствените данни, създадени при изработването ѝ.

Заложените индикатори следва да отговарят на следните по-важни критерии:

- трябва да съответстват на заложената визия и разработената стратегическа рамка;
- данните за тяхното конструиране трябва да са налични за всички териториални нива, за които се разработват стратегически документи в областта на регионалното и пространственото развитие;
- могат да бъдат оценени, териториално адресирани и картографски визуализирани;

- осигуряват информация, която е чувствителна към промяна на пространството и неговите структурни елементи;
- разбираеми са за заинтересованите страни (т.е. подходящи са за комуникиране);
- броят им не трябва да бъде много голям.

В таблицата по-долу е представен примерен списък с ключови целеви индикатори към ИТСП:

Таблица 1. Примерен списък с ключови целеви индикатори

Индикатор	Дефиниция	Източник на данни
Темп на усвояване на открити пространства чрез урбанизация	Разлика между урбанизирани и открити пространства, разделена на годините в периода на действие на ИТСП	АГКК, НСИ
Гъстота на населението в агломерационните ареали	Брой на населението в рамките на агломерационните образувания, отнесено към тяхната площ	ГИС БД на региона, НСИ
Зелени урбанизирани пространства на жител в агломерационните образувания	Площ на парковете и зелените площи, разделена на броя на жителите в агломерацията	АГКК, НСИ
Дял на населението в периферните и слабо урбанизирани територии	Относителен дял на населението в териториите извън 45 минутния изохрон около изявените градски центрове (определени в аналитичната част на документа) спрямо общия брой население	ГИС БД на региона, НСИ
Гъстота на населението спрямо територията на населените места и други урбанизирани територии	Брой на населението, отнесен към общата площ на урбанизираните територии	НСИ
Коефициент на възрастова зависимост	Отношение на населението на 65 и повече години към населението на възраст между 15 и 64 години	НСИ
Дял на активното население с основно и по-ниско образование	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 години с основно и по-ниско образование	НСИ
Дял на активното население с висше образование	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 години с висше образование	НСИ
Осигуреност с първична медицинска помощ	Брой население отнесено към един общопрактикуващ лекар	НСИ

Потенциален достъп до здравни услуги	Относителният дял на здравноосигурените лица към общия брой на населението	НСИ
Годишен темп на нарастване на относителния дял на урбанизираните територии с „бизнес“ начин на трайно ползване (индустриални и търговско-складови)	Индикаторът отразява наличието на ръст в усвояването на територии за бизнес цели. Изчислява се, като се установи разликата в площта на териториите с бизнес ориентиран начин на трайно ползване в рамките на периода на действие на стратегическия документ и същата се раздели на броя на годините в периода	АГКК, НСИ
Гъстота на транспортната мрежа	Представя дължината на съответната транспортна мрежа, отнесена към кв. км от територията на региона	НСИ
Степен на свързаност на населените места с транспортна инфраструктура	Гама индекс за свързаност	ГИС база данни
Територии, в които нивата на замърсителите превишават установените норми	Пространствен обхват (в кв. км); обща оценка на степента на замърсяването в зависимост от превишенията над допустимите прагови стойности; дял на населението, експонирано на замърсяване (в %)	НЦОСУР, РИОСВ, НИМХ, ХЕИ, Програми за КАВ.
Емисии на парникови газове (приравнени към CO ₂ еквивалент) на жител от населението	В тонове CO ₂ еквивалент парникови газове на жител от населението годишно за съответната териториална единица	ИАОС, МОСВ, НСИ

Индикаторите за наблюдение и оценка на прилагането на ИТСП се посочват със съответните мерни единици, в които ще се измерва всеки индикатор, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевите стойности, които се очаква да бъдат достигнати съответно към средата и до края на периода на действие на ИТСП.

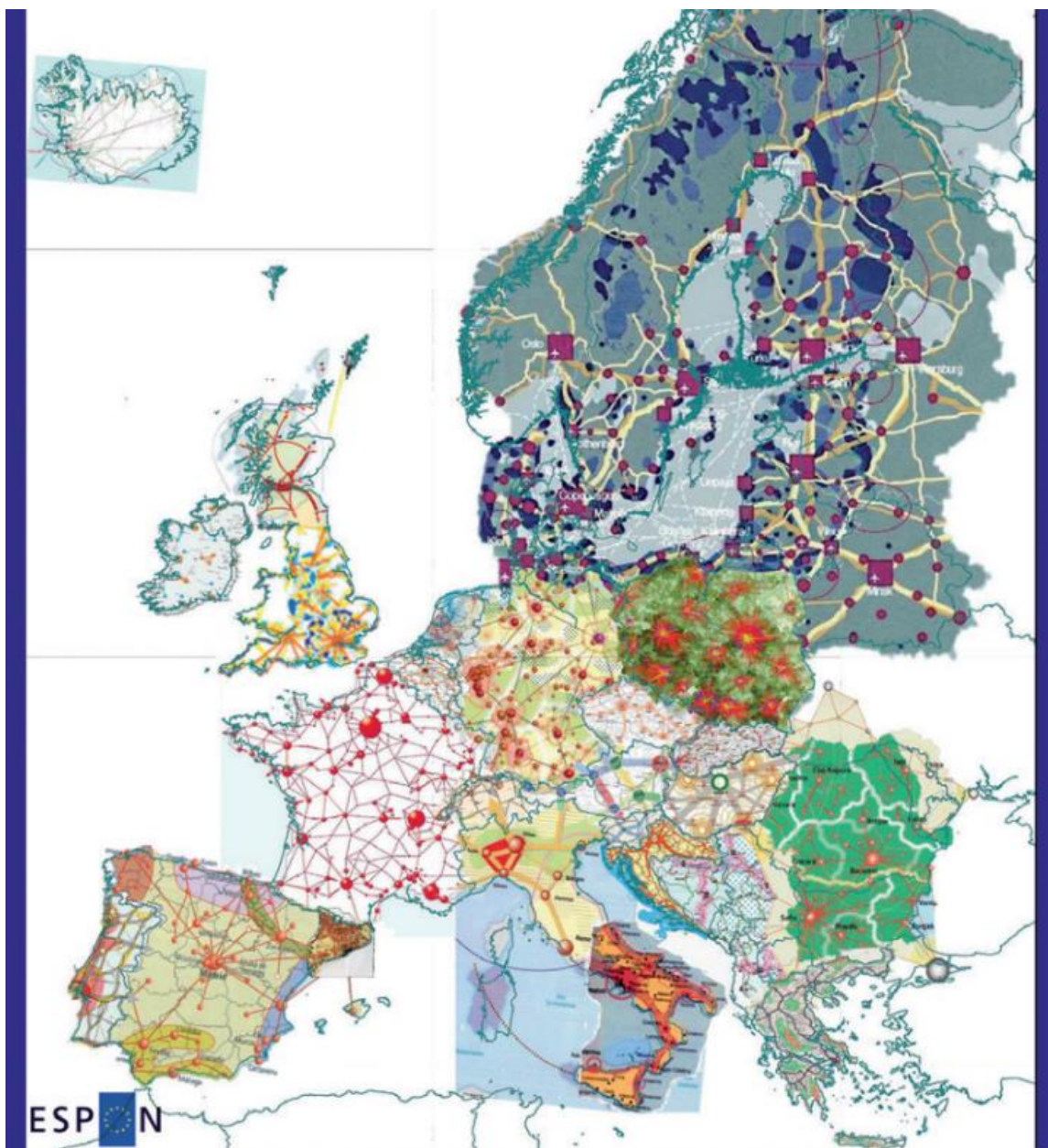
При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на прилагането на ИТСП следва да се имат предвид и общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г. Списък на общите индикатори е представен в Приложение 1 към настоящите Методически указания.

3. Организация за подготовката, съгласуването и приемането на ИТСП и необходими стъпки по разработване на плана.

В контекста на многостепенното управление, като страна членка на ЕС, България следва да съгласува документите за регионално и пространствено развитие на национална територия с Европейски документи, които имат отражение върху пространствената конфигурация на социално-икономическите дейности, както и опазването на околната среда. Въпреки, че Европейската комисия няма компетенции в сферата на пространственото развитие, и че определянето на системата и подходите за пространствено планиране е от компетенциите на страните членки, на европейско ниво има редица документи, свързани с тази сфера. Тези документи имат индикативен характер, но поставят основите в пространственото развитие на Европейско ниво и дават общи насоки, които трябва да бъдат съобразени в националните документи. Такива например са следните документи:

- Актуализираната Европейска перспектива за пространствено развитие;
- Проучвания в рамките на програма ESPON;
- Зелена книга за териториално сближаване;
- Директива 2007/2/ЕО (INSPIRE);
- Териториален дневен ред на Европейския съюз 2020;
- Бяла книга за бъдещето на Европа;
- Седми доклад за икономическото, социалното и териториалното сближаване на ЕК;
- Териториални сценарии и визия за Европа 2050.

Териториалните сценарии и визия за Европа 2050 е една от последните разработки на ESPON в сферата на пространственото планиране. Там е адресиран и проблемът за съгласуването на стратегически документи за пространствено развитие в транс-граничен контекст. Въпреки че всяка страна има различна система за пространствено планиране, документът отбелязва, че различните национални стратегически планове и схеми имат много допирни точки и във всички се забелязва стремеж към полицентрично развитие (вж. фиг. 1). В тази връзка, при разработване на ИТСП следва да се разгледат и съобразят всички налични пространствени планове в съседните страни (транс-гранични региони). В аналитичната част следва да има кратко представяне на тези документи. При необходимост, може да бъдат сформирани работни групи за консултации в транс-граничен контекст със съответните отговорни органи в страната-съседка.

Фиг. 1 Компиляция от пространствени планове и визии в Европа.

На територията на Европейския съюз има сформирани и т.нар. макрорегиони. Към момента има разработени стратегии за четири от тях, а именно – регионът на Балтийско море, Дунавски регион, Адриатико-Йонийски регион и Алпийски регион. Територията на България попада единствено в Дунавския регион. В съответните ИТСП следва да бъдат отразени предвижданията на стратегията за този макрорегион.

Изключително важен момент от процеса на разработване на ИТСП е съгласуването на документа с разработените документи на по-високо йерархично ниво (национално), както и на регионално ниво (други региони за планиране от ниво 2). Такива документи са стратегическите документи за регионално и пространствено развитие – НКПР и ИТСП, но и различните секторни стратегии. Така се постига както вертикална (между различните нива), така и хоризонтална (между стратегически документи на едно ниво) съгласуваност между

документите за стратегическо планиране на пространственото и регионалното развитие. Във вертикално отношение, всеки стратегически документ за регионално и пространствено развитие следва да отчете предвижданията в документа от по-горно йерархическо ниво. По аналогичен начин следва да се съгласуват и пространствените документи на по-долните нива.

След разработването на проекта за ИТСП, същият се подлага на процедура по съгласуване и одобрение. Тя включва следните основни стъпки:

- Проектът на стратегическия документ се публикува на официалната интернет страница на МРРБ, както и на страниците на областните администрации, попадащи в рамките на съответния регионот ниво 2 и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Посочват се контакти за обратна връзка (с адрес на електронна поща) или друга форма за контакт. Минималният срок за престой на документа в секцията е 1 месец. На страницата следва да бъде указано, че е публикуван проект на стратегически документ за обществено обсъждане. За да бъде ефективен процесът на комуникация, следва да се публикуват подробни инструкции към заинтересованите страни за сроковете и методите за комуникация. Публикуват се пълните версии, както на текста, така и на графичните материали и всички приложения.
- Паралелно с публикуването на документа, той се изпраща в електронен вид до ключови заинтересовани страни – централни и местни администрации, браншови организации и неправителствени организации, като се посочва подходящ срок за получаване на коментари, препоръки и забележки към документа.
- Към МОСВ се отправя мотивирано искане за преценка на необходимостта от екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС). В случай, че преценката на компетентния орган е положителна, се пристъпва към процедура по ЕО и ОС.
- След изтичане на престоя на документа на интернет страницата и отразяване на получените коментари и предложения, се организира публично представяне в рамките на заседание на съответния регионален съвет за развитие (РСР). На това заседание могат да бъдат поканени и представители на ключови заинтересовани страни, които не са изброени в качеството им на наблюдатели в заповедта на състава на РСР като към тях се отправят покани. Дава се възможност за представяне на устни и писмени становища в рамките на заседанието, както и писмени становища до 10 работни дни след провеждането на заседанието. Обсъждането се документира чрез подробен протокол.
- В рамките на 10 дни след обсъждането се нанасят корекции, като приетите и отхвърлените предложения се мотивират писмено в доклад до министъра на регионалното развитие и благоустройството и до председателя на регионалния съвет за развитие.
- След отразяването на всички получени коментари и предложения за корекции/преработка на документа, в МРРБ и в РСР се внася окончателният проект на съответния документ.
- РСР на свое заседание разглежда окончателния проект на ИТСП и с мотивиран доклад до министъра на регионалното развитие и благоустройството изразява консенсусно мнение относно качеството на документа и дава обосновано становище за неговото приемане или отхвърляне.
- След приемане на ИТСП от РСР, окончателният проект на документа се съгласува от Националния експертен съвет по териториално устройство и регионална политика и се представя пред Съвета за регионална политика, като след

заседанието, същият удостоверява с протокол становището си за стратегическия документ.

- На базата на становищата на РСР, Националният експертен съвет по териториално устройство и регионална политика и Съвета за регионална политика, министърът на регионалното развитие и благоустройството внася в Министерски съвет Проект за решение за одобрение на ИТСР.
- ИТСР на регион за планиране от ниво 2 се приема със санкция (решение) от Министерски съвет, като след това се пристъпва към прилагане на документа и се създава необходимата организация за неговото наблюдение и контрол.
 - Поради специфичния характер на документа и неговия сравнително дълъг период на действие, мониторингът за изпълнението му се осъществява чрез серия от оценъчни доклади за статуса на пространството на съответния регион от ниво 2, изготвяни веднъж на всеки три години от периода на прилагане на ИТСР.
- При констатирана необходимост от промяна, се предприемат съответни стъпки за актуализацията на стратегическия документ. Основанията за актуализация, освен изброените по-горе са:
 - Настъпили съществени промени в регионалната политика, изискващи съответни промени в стратегическата рамка за пространствено развитие на региона за планиране от ниво 2.
 - Настъпили промени в териториалния обхват на региона за планиране от ниво 2.
 - Констатирани сериозни промени в пространствената конфигурация на съществуващите компоненти на пространството на региона за планиране от ниво 2;
 - Изграждане на нови инфраструктурни обекти с национално и регионално значение, влияещи върху цялостната пространствена организация и конфигурация на пространството на региона.
 - Настъпила промяна на административно-териториалното устройство на Република България, което засяга областите в съответния регион за планиране от ниво 2;
 - Актуализация на Националната концепция за пространствено развитие;
 - Препоръка на приетите доклади за наблюдение на изпълнението на Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2.

4. Изисквания и насоки за обхвата, структурата и организацията на необходимата геопропространствена информация

Ясно изразената геопропространствена специфика на ИТСР изисква използването на съответните географски данни, на чиято основа да се изследват, оценяват и моделират параметрите на формираното в рамките на съответния регион за планиране от ниво 2 пространство.

Използването на обща и тематична картографска визуализация има решаващо значение за разбирането на същността на документа и проблематиката, която е обект на

стратегическо пространствено планиране. Нормативната уредба изисква чрез ИТСП да бъдат определени конкретни параметри на основните структурни елементи на пространството на региона, имащи свои геометрични, локализационни и семантични характеристики, които трябва коректно да бъдат анализирани, интерпретирани и визуализирани.

За да бъде осигурена необходимата за документа геоинформационна основа, процедурата на неговото разработване изисква създаването на целево ГИС приложение, включващо организирана геобазата данни и използването на определена съвкупност от пространствено-аналитични операции и ГИС базирани инструменти. ГИС приложението представлява самостоятелен продукт – неразделна част от ИТСП и генерира съществена част от създаваните компоненти на документа в хода на неговото разработване. Това са *геобазата данни*, коректно структурирана от географска, топологична и семантична гледна точка, както и *наборът от цифрови общогеографски и тематични карти и схеми*, разработени като картографски шаблони (layouts), осигуряващи възможности за ползване на информацията в ГИС среда.

4.1. Минимални изисквания за формата на данните:

- Географската база данни трябва да бъде организирана като персонална или файлова геобазата данни, във формат, съвместим със стандартите на Open Geospatial Consortium (OGS), както и с изискванията на Директивата INSPIRE (Директива 2007/2/ЕС) и Закона за достъп до пространствени данни.
- Всички данни следва да бъдат придружени със съответните метаданни, във формат, съвместим със стандартите на OGS, както и със изискванията на Директивата INSPIRE (Директива 2007/2/ЕС) и Закона за достъп до пространствени данни.

Същите следва да покриват най-малко следните параметри:

- ✓ *идентификация на данните* – име на информационната съвкупност (информационния масив), географски (пространствен) обхват, тематични слоеве и др.;
- ✓ *качество на данните* – позиционна и атрибутивна точност, пълнота на данните и др.;
- ✓ *разпределение на данните* – създател и собственик на ГИС базата данни, вътрешни и обменни формати на данните, вид на носителя на данните и др.

4.2. Изисквания за координатна референтна система:

Всички данни следва да бъдат проектирани в:

- *Проекция:* Трансверсална Меркаторова;
- *Зона:* 35 Север;
- *Централен меридиан:* 27 градуса и.г.д.;
- *Мащабен фактор (коефициент):* 0,999600;
- *Мерни единици:* метри;
- *Linear Unit:* Meter (1,000000);
- *Датум:* WGS_1984.

4.3. Изисквания за структурата, съдържанието и пространствената резолюция:

Геобазата данни трябва да включва две основни тематични области (домейни на данните):

- *Базова географска информация:* съдържа базови географски данни, характеризиращи пространството на региона от ниво 2 (Табл. 2):

Таблица 2. Базова географска информация в геобазата данни.

Обект/слой	Символ	Формат	Ниво на детайлност (мащаб/ резолюция)	Атрибутивни данни
Цифров модел на релефа		растер	100 m × 100 m на клетката	Надморска височина (m)
Хидрография (реки)		Вектор, линия	1:100000-1:200000	Код (число) Име (текст) Водосбор (текст)
Площни водни обекти		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (число) Име (текст) Водосбор (текст)
Граници (регион ниво 2)		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (NUTS) Име (текст)
Граници (област)		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (NUTS) Име (текст) Код регион ниво 2 (NUTS)
Граници (община)		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (LAU) Име (текст) Код регион ниво 2 (NUTS) Код регион ниво 3 (NUTS) Код (LAU)

Населени места (площни обекти)		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (ЕКАТТЕ) Име (текст) Код регион ниво 2 (NUTS) Код регион ниво 3 (NUTS)
		Вектор, точка	1:100000-1:200000	Код (ЕКАТТЕ) Име (текст) Код регион ниво 2 (NUTS) Код регион ниво 3 (NUTS)
Пътна мрежа		Вектор, линия	1:100000-1:200000	Клас (код число за АМ, 1 клас, 2 клас, 3 клас, общински път) Номенклатура (текст)
		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код (природна забележителност, защитена местност, резерват и др.) Национален код (текст) Наименование (текст)
Натура 2000		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Национален код (текст) Вид (птици, хабитати) Наименование (текст)

Земно покритие		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код за клас Име на клас
----------------	---	--------------------	-------------------	----------------------------

- *Специализирана геопространствена информация* – включва концептуални пространствени обекти, като оси на развитие, агломерационни образувания, транспортна достъпност и др. (Табл. 3):

Таблица 3. Специализирана географска информация в геобазата данни.

Обект/слой	Символ	Формат	Ниво на детайлност (мащаб/ резолюция)	Атрибутивни данни
Агломерационни образувания		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Код Тип Наименование
Оси на развитие		Вектор, полигон	1:10 0000-1:200000	Категория (код), 1. С национално значение 2. С регионално значение Посока (код), 1. Входяща 2. Изходяща 3. Двупосочна
Транспортни коридори		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Категория (код), 1. ЕТК 2. С национално значение 3. С регионално значение
Транспортна достъпност		растер	100 m × 100 m (размер на клетката)	Минути (до областен център)
Функционално зонирание		Вектор, полигон	1:100000-1:200000	Категория (код), напр.: • Индустриални и бизнес зони • Зони за туризъм и отдих с национално

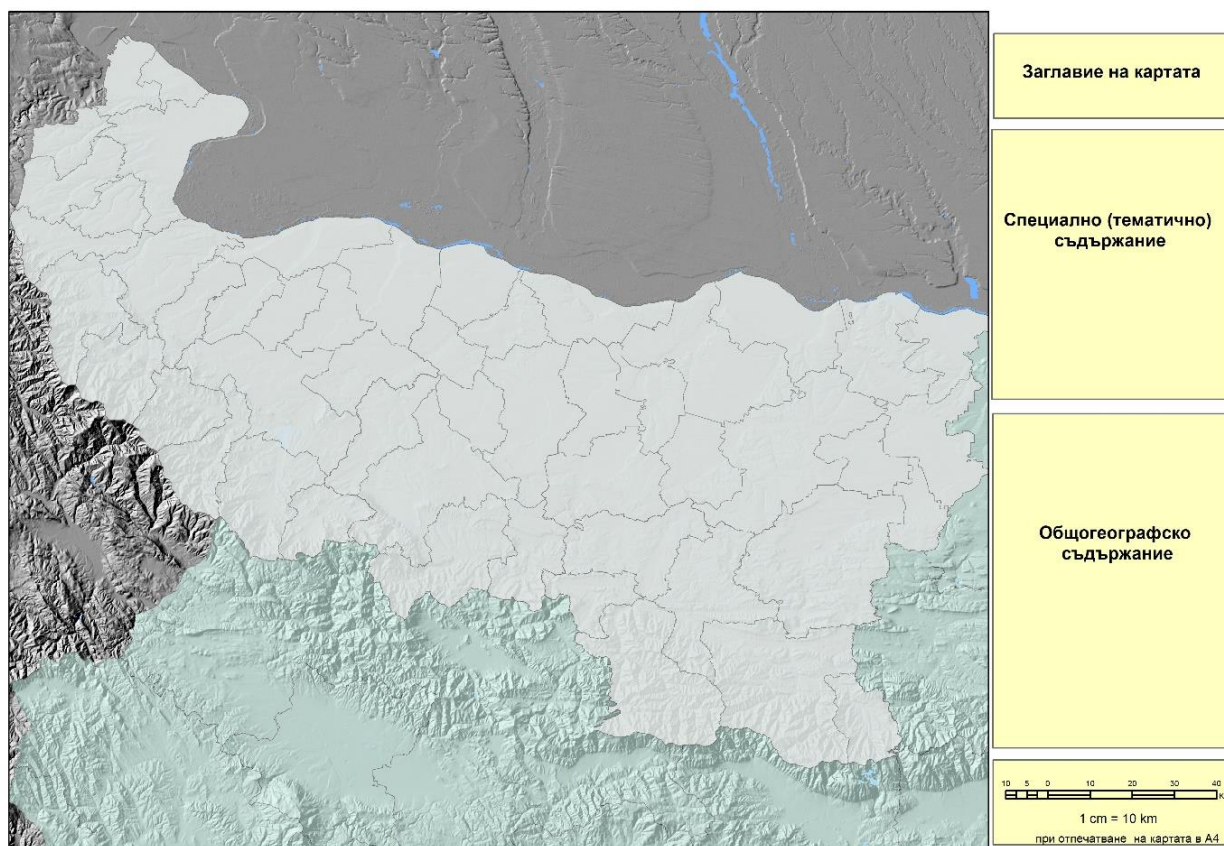
Степен на урбанизация				и регионално значение <ul style="list-style-type: none"> • Зони за транспортни дейности с национално и регионално значение и др.
		Вектор, полигон	1: 100000-1:200000	Категория (код), <ul style="list-style-type: none"> • Силно урбанизирани територии • Средно урбанизирани територии • Слабо урбанизирани територии

Освен горепосочените данни от специализираната база данни, допустимо е да бъдат включвани и допълнителни данни за елементите на пространството по преценка на Изпълнителя и съответстващи на териториалното ниво, за което се разработва стратегическият документ.

4.4. Изисквания по отношение на картографските "шаблони"

Всички карти, свързани с разработването на ИТСП на региона за планиране от ниво 2 и отразени в съдържанието на стратегическия документ, трябва да бъдат организирани във формата на картографски шаблони за съответния ГИС софтуер и задължително да бъдат предоставяни на Възложителя. Картографският шаблон (документ) представлява колекция от различни слоеве с пространствена информация и атрибутивни таблици, придружени със съответните инструкции как те да бъдат визуализирани. Също както при текстовия документ, който има определени свойства, като размер и вид на шрифта, разстояния между редовете и т.н., така и при картографския шаблон обектите имат определени характеристики, като условни знаци, цветове и други свойства. Тези шаблони съхраняват всички промени в характеристиките на обектите (слоеве, таблици, графики и др.), така че след приключване на работната сесия, картата отново да може да бъде отваряна и работата по нея да продължи на следващ етап, или тя да бъде използвана отново във вида, в който първоначално е била създадена.

На *Фиг. 2* е представена схема на структурата на картографски шаблон, който следва да се използва за целите на разработването на ИТСР на регион за планиране от ниво 2:

Фиг. 2 Схема на примерен картографски шаблон за целите на ИТСР

Приложение:

Списък на общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез ЕСИФ за периода 2021-2027 г.